

Συνέντευξη στον ΑΡΓ. ΠΑΠΑΣΤΑΘΗ

«ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΥΜΕ το σχέδιο διάσωσης της Ελλάδας σε σχέδιο ανάκαμψης της οικονομίας» υποστηρίζει στη συνέντευξη που παραχώρησε στο «Βήμα της Κυριακής» ο υπουργός Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας

κ. Μιχ. Χρυσόχοϊδης. Υστερα από μήνες διαπραγματεύσεων με τις Βρυξέλλες και το Βερολίνο, με αντικείμενο την αναθεώρηση του βαριά υφεσιακού «μνημονίου 1», το οποίο βύθισε σε κόμα την οικονομία και σε κατάθλιψη τους πολίτες, ο κ. Χρυσόχοϊδης καταθέτει τα πρώτα θετικά συμπεράσματα από τις συνομιλίες με

τους κύριους «παίκτες» από την ομάδα των δανειστών. Λέει για πρώτη φορά ότι η εκπόνηση ενός «νέου σχεδίου Μάρσαλ» είναι πλέον εφικτή και εκτιμά ότι η ουσιαστική κατάργηση της εθνικής συμμετοχής στο ΕΣΠΑ για την απελευθέρωση περισσότερων πόρων μπορεί να εξασφαλισθεί τώρα.

ΜΙΧ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

Ο υπουργός Ανάπτυξης δηλώνει ότι διαμορφώνεται μια νέα πραγματικότητα και εκτιμά ότι Ευρωπαίοι αντιλαμβάνονται πια πως βοηθώντας την ανάκαμψη στην Ελλάδα, βοηθούν το ευρώ

“Από το σχέδιο διάσωσης να πάμε στο σχέδιο ανάκαμψης”

— Διαπιστώσατε από τις αρχές του 2011 την καχυποψία των Βρυξελλών για την Ελλάδα. Τι άλλαξε και φθάσαμε στη συμφωνία για το ΕΣΠΑ και πώς άνοιξε ο δρόμος για ένα «νέο σχέδιο Μάρσαλ», αν άνοιξε βεβαίως...

«Ο δρόμος άνοιξε. Ήδη κάνουμε αποφασιστικά βήματα. Πιστεύω ότι στη θέση της κακοφωνίας και των καθυστερήσεων της προηγούμενης περιόδου διαμορφώνεται μια νέα πραγματικότητα για το τι συνιστά τελικά μια αποτελεσματική απάντηση στην κρίση. Όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά για το σύνολο της ΕΕ. Οι εταίροι μας αντιλαμβάνονται πλέον ότι βοηθώντας την οικονομική ανάκαμψη στην Ελλάδα, βοηθούν το ευρώ. Πριν από δέκα μήνες ανοίξαμε αυτή τη συζήτηση χωρίς τυμπανοκρουσίες και μεγάλα λόγια. Σήμερα τα πρώτα αποτελέσματα είναι ορατά. Μετατρέπουμε το σχέδιο διάσωσης της Ελλάδας από ένα μονοδιάστατο πρόγραμμα δημοσιονομικής εξυγίανσης σε ένα σχέδιο ανάκαμψης της οικονομίας».

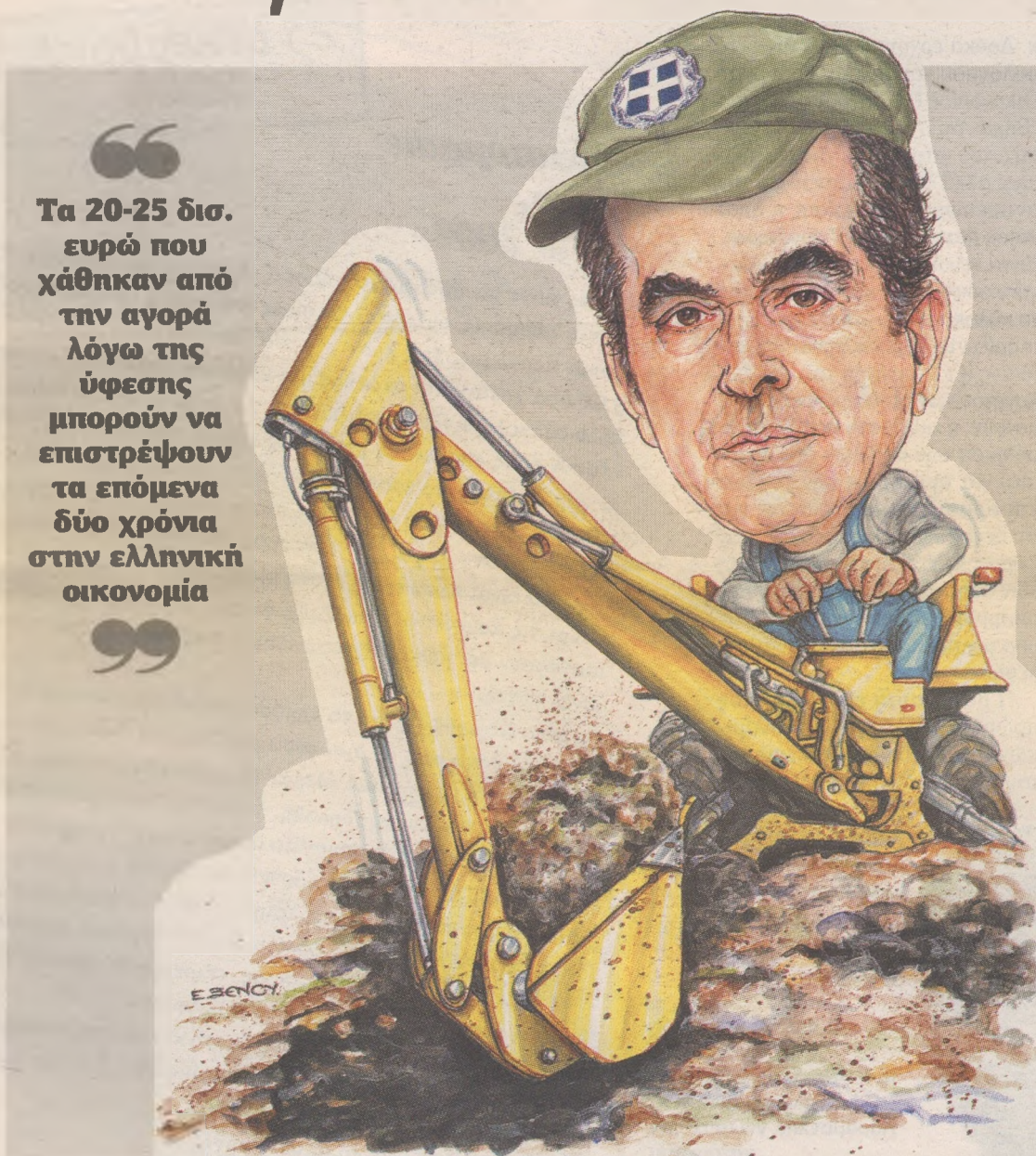
— Το ερώτημα είναι αν είστε σήμερα σε θέση να υποσχεθείτε στους πολίτες ένα σενάριο προσδοκιών.

«Μπορούμε να πούμε πλέον με ασφάλεια, ναι. Το μεγάλο ζητούμενο είναι να κάνουμε την ελληνική οικονομία πιο ανταγωνιστική και εξωστρεφή, χωρίς να στηρίζομαστε σε δανεικά. Τα 20-25 δισ. ευρώ που χάθηκαν από την αγορά λόγω της ύφεσης μπορούν να επιστρέψουν τα επόμενα δύο χρόνια στην ελληνική οικονομία. Η αναθέρμανση της οικονομίας μπορεί να ξεκινήσει πλέον άμεσα με την επιτάχυνση στην απορρόφηση του ΕΣΠΑ και τις επενδύσεις σε ενέργεια, τουρισμό, υποδομές και νέες τεχνολογίες. Διαμορφώνονται ευκαιρίες για μεγάλης κλίμακας επενδύσεις. Η άρση της αβεβαιότητας σχετικά με τη βιωσιμότητα εξυπηρέτησης του χρέους δημιουργεί τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την ανάκαμψη, ήδη από το 2012».

— Οι περισσότεροι αναλυτές υποστηρίζουν ότι το πρώτο μνημόνιο ήταν βαρύτατα ανπιναπτιξιακό και με λάθος στόχευση. Η άποψή σας;

«Πρώτος έχω υποστηρίξει ότι το μνημόνιο δεν είναι ευαγγέλιο. Δεν όμως πρέπει να ξεχνάμε ότι ο βασικός στόχος του μνημονίου ήταν να μη χρεοκοπήσει η χώρα. Και αυτό το πετύχαμε με το πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής. Όσοι ισχυρίζονται ότι μια χώρα στα πρόθυρα της χρεοκοπίας μπορούσε να ασκήσει αναπτυξιακή πολιτική υποτιμούν τη νοημοσύνη των πολιτών. Σε ό,τι με αφορά, μπορώ να πω ότι, πέρα από το μνημόνιο και παρά τις αντίξοες συνθήκες της ύφεσης, θέσαμε σε εφαρμογή εθνικές πολιτικές που προωθούν την εξωστρέφεια της οικονομίας, αναδιαρθρώνουν ριζικά το ΕΣΠΑ, καθιερώνουν καινοτόμους διαδικασίες επενδυτικών κινήτρων και άμεσες ξένες επενδύσεις και βελτιώνουν ριζικά το επιχειρηματικό περιβάλλον. Οι πολιτικές αυτές έθεσαν έγκαιρα τις προϋποθέσεις για τη σημερινή συ-

“
Τα 20-25 δισ. ευρώ που χάθηκαν από την αγορά λόγω της ύφεσης μπορούν να επιστρέψουν τα επόμενα δύο χρόνια στην ελληνική οικονομία
”

ζήτηση για επενδύσεις και ανάπτυξη».

— Τι γίνεται όμως με τη χεμαζόμενη από την ύφεση πραγματική οικονομία; Ποιοι τομείς υποφέρουν περισσότερο σήμερα και τι θα κάνουν για να ανακάμψει νέο κύμα λουκέτων το φθινόπωρο;

«Αναμφισβήτητο το μεγαλύτερο βά-

ρος της ύφεσης πέφτει πάνω στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Προωθούμε άμεσα μέτρα για τη στήριξή τους. Για παράδειγμα, από τον Σεπτέμβριο 20.000 επιχειρήσεις θα έχουν πρόσβαση σε ένα νέο πρόγραμμα του ΕΣΠΑ για την κάλυψη μισθολογικών δαπανών και την άμεση ενίσχυση της απασχόλησης, με

επιδότησεις έως 10.000 ευρώ. Αντίστοιχα προγράμματα στοχευμένων ενισχύσεων για τους καινοτόμους επιχειρηματίες και τις τουριστικές επιχειρήσεις βγαίνουν σε λίγες ημέρες στην αγορά. Παράλληλα, στηρίζουμε τις εξωστρεφείς επιχειρήσεις και, μέσω του Οργανισμού Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων, εξα-

σφαλίζουμε κεφάλαιο κίνησης μέχρι 200.000 ευρώ, με μοναδικό προαπαιτούμενο την ασφάλιση στον ΟΑΕΠ και χωρίς καμία εγγύηση για τις τράπεζες. Με την ευκαιρία θέλω να τονίσω ότι ο βασικός κορμός των επενδυτικών ενισχύσεων που έχουμε διαμορφώσει με τον Επενδυτικό Νόμο και τα χαμηλότοκα τραπεζικά δάνεια με τη σύμπραξη τραπεζών και ΕΤΕΑΝ θα είναι στη διάθεση της επιχειρηματικότητας κοινότητας από τον Σεπτέμβριο».

— Τι θα περιλαμβάνει το νέο σχέδιο για την ανάπτυξη; Είναι εφικτή η πλήρης κατάργηση της εθνικής συμμετοχής στο ΕΣΠΑ;

«Ουσιαστικά, ναι. Μπορούμε να μειώσουμε την εθνική συμμετοχή και έχουμε ήδη συζητήσει για αυτό με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε ένα απολύτως συμβολικό μέγεθος, της τάξεως του 5%, με συνολικές εξοικονομήσεις έως και 4 δισ. ευρώ για τον προϋπολογισμό μας. Αυτά είναι χρήματα που μπορούν να «πέσουν» μέσα από άλλα, πιο ευέλικτα, κανάλια χρηματοδότησης στην πραγματική οικονομία. Επιπλέον, εξασφαλίσουμε στο πλαίσιο της αναθεώρησης του ΕΣΠΑ μια σημαντική ανακατανομή πόρων ύψους 500 εκ. ευρώ, που μέσα από στοχευμένες δράσεις επίσης θα φτάσουν στις ελληνικές επιχειρήσεις που δοκιμάζονται από την οικονομική κρίση. Να προσθέσω ότι με τις ριζικές διοικητικές αλλαγές και απλοποιήσεις που επιφέρουμε στη λειτουργία του ΕΣΠΑ είμαστε πλέον σε θέση να απεγκλωβίσουμε συνολικούς πόρους 14 δισ. ευρώ που ως σήμερα λίκνιζαν αναξιοποίητοι σε γραφειοκρατικά γρανάδια. Στόχος μας επίσης είναι να επανεκκινήσουμε τα μεγάλα έργα υποδομής. Μιλάμε για επενδύσεις 11 δισ. ευρώ και για 7.000 εργαζομένους που θα μπορούσαν να Χριστούγεννα να επιστρέψουν στη δουλειά τους».

ΠΟΥ ΘΕΛΟΥΝ ΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΟΥΝ ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ

— Βρίσκεστε σε επαφή με τον υπουργό Οικονομικών της Γερμανίας κ. Σόιμπλε. Θα υπάρξουν άμεσα και πρακτικά αποτελέσματα από αυτή τη συνεργασία;

«Υπάρχουν ήδη αποτελέσματα, καθώς οι Γερμανοί κινούνται με υψηλές ταχύτητες. Μέσα σε μία εβδομάδα από την επίσκεψή μου στο Βερολίνο, ο αρμόδιος υπουργός Οικονομίας και Τεχνολογίας κ. Ρέσλερ, με τον οποίο είμαι σε συνεχή επικοινωνία, συγκάλεσε ειδική σύσκεψη στη γερμανική πρωτεύουσα με 30 συνδέσμους γερμανικών επιχειρήσεων και επισκέπτεται την Αθήνα στις 22 Αυγούστου για να εξειδικεύσουμε τη συνεργασία μας. Ταυτόχρονα, παρακολουθώ στενά και προσωπικά την κοινή ομάδα εργασίας μεταξύ του γερμανικού και του ελληνικού συνδέσμου βιομηχανιών που θα καταλήξει ως το φθινόπωρο σε ένα συγκεκριμένο σχέδιο προτάσεων για επενδύσεις. Και επιπλέον συνεργαζόμαστε με τη γερμανική κυβέρνηση, τη γερμανική και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με

στόχο τη δημιουργία μιας ελληνικής επενδυτικής τράπεζας. Στόχος μας είναι όλη αυτή η προεργασία με τη γερμανική πλευρά να καταλήξει τον Οκτώβριο σε μια μεγάλη συνάντηση επιχειρηματιών και θεσμικών εκπροσώπων στην Αθήνα».

— Πώς βλέπουν την Ελλάδα οι γερμανοί βιομήχανοι που συναντήσατε; Υπάρχει περιθώριο για αμοιβαία επωφελείς επενδύσεις;

«Αναμφίβολα. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η Γερμανία είναι ένας από τους σημαντικότερους οικονομικούς συμμάχους της Ελλάδας, με επιχειρηματική παρουσία και εξαγωγές που ξεπερνούν τα 20 δισ. ευρώ ετησίως. Υπάρχει έντονο ενδιαφέρον αυτή τη συνεργασία να γίνει ακόμη πιο βαθιά. Σημειώνεται, για παράδειγμα, μεγάλη κινητικότητα στους τομείς της παραγωγής και εξαγωγής καθαρής ενέργειας προς τη Γερμανία, στη διαχείριση των απορριμμάτων, στην υλοποίηση μεγάλων τουριστικών επενδύσεων, με έμφαση στην τουριστική κατοικία, και βεβαίως στις υποδομές».

Ρεπορτάζ Ζ. ΤΣΩΛΗΣ

ΑΠΟ το φθινόπωρο του 2008, αν όχι πολύ νωρίτερα, ο Κ. Καραμανλής γνώριζε ότι η χώρα οδηγείται μαθηματικά στην έξοδο από τις αγορές και βαδίζει βήμα-βήμα προς τη χρεοκοπία. «Το Βήμα» απο-

καλύπτει σήμερα τέσσερις επιστολές-φωτιά του πρώην υφυπουργού Οικονομικών κ. Π. Δούκα προς το Μέγαρο Μαξίμου στις οποίες περιγράφεται επακριβώς ο κίνδυνος και αυτό που συνέβη στη χώρα τελικά. Όπως δείχνει όμως η Ιστορία, τις σοβαρές επισημάνσεις για τους μεγάλους

κινδύνους που ελλόχευαν δεν έλαβε υπόψη ο πρώην πρωθυπουργός ή, ακόμη και αν τις αξιολόγησε, προτίμησε να οδηγήσει το 2009 τη χώρα σε δύο εκλογικές αναμετρήσεις που είχαν αποτέλεσμα να επιδεινωθεί ακόμη περισσότερο η κατάσταση της οικονομίας.

«Πρόεδρε, SOS, χάνουμε την εμπιστοσύνη των αγορών»

Οι αγωνιώδεις απόρρητες επιστολές του Π. Δούκα στον Κ. Καραμανλή για τη διόγκωση των ελλειμμάτων και την επικείμενη αδυναμία δανεισμού

«Η ευχέρεια δανεισμού είναι πιο άμεση και πιο σημαντική πρόκληση και από την πίεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για συγκράτηση των ελλειμμάτων» σημειώνει σε επιστολή του τα Χριστούγεννα του 2008 ο κ. Δούκας σημειώνοντας για δεύτερη φορά τον κώδωνα του κινδύνου για την επικείμενη κρίση χρέους και την αδυναμία δανεισμού της χώρας. Είχε προηγηθεί εκτενής επιστολή στον Πρωθυπουργό τον Οκτώβριο του 2008 στην οποία τονίζει ότι το Δημόσιο θα χρειαζόταν να δανειστεί πάνω από 40 δισ. ευρώ για να καλύψει τις χρηματοδοτικές ανάγκες του επόμενου δωδεκάμηνου (σ.σ.: το ποσό ανήλθε τελικά στα 48 δισ. ευρώ για το 2009) και σημειώνει με έμφαση: «Αυτό απαιτεί την α π ό λ υ τ η εμπιστοσύνη των αγορών».

Οι αποκαλύψεις του

Ο πρώην υπουργός Οικονομίας κ. Γ. Αλογοσκούφης έχει δηλώσει πως ο Κ. Καραμανλής γνώριζε την κατάσταση της οικονομίας αλλά στις προτάσεις για την αντιμετώπιση της κρίσης η απάντηση ήταν «ας το γι' αργότερα»

8 Μαΐου 2005

Η δημοσιονομική κατάσταση φαινόταν ότι δεν γινόταν καλά από την άνοιξη του 2005, δηλαδή έναν χρόνο μετά τις εκλογές του 2004.

«Εχουμε πολλή orthοπεταλία μπροστά μας, αλλά και οι ευκαιρίες και οι δυνατότητες για το καλύτερο είναι μεγάλες. Οι στόχοι για ελλείμμα γενικής κυβέρνησης το 2005 είναι πολύ φιλόδοξοι, δεδομένου ότι για να πιάσουμε τα φορολογικά έσοδα που αναφέρει ο προϋπολογισμός τα φορολογικά έσοδα του 2005 πρέπει να αυξηθούν κατά 10% περίπου σε σχέση με τις πραγματικές εισπράξεις του

2004 – και μάλιστα σε μια περίοδο που ο πραγματικός ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ δύσκολο θα περάσει το 3,3%. Τον Απρίλιο τα έσοδα ήταν 2,7% κάτω από τα αντίστοιχα του Απριλίου 2004! (Μείωση σημείωσαν ο ΦΠΑ, ο Ειδικός Φόρος Καυσίμων, οι φόροι από νομικά πρόσωπα κτλ.) Το πρώτο τετράμηνο συγκρατήσαμε τις πρωτογενείς δαπάνες σε επίπεδα 2,6% πάνω από τα αντίστοιχα περυσινά. Τους επόμενους μήνες όμως θα ενταθούν σημαντικά οι πιέσεις και στις δαπάνες, οι περισσότερες από τις οποίες είναι δε-

“

Φαίνεται ότι θα υπάρξει κάποια σημαντική υστέρηση στις εισπράξεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση που θα έχει επιπτώσεις στα έσοδα, στο έλλειμμα του 2005, αλλά και στο ύψος των δαπανών για δημόσιες επενδύσεις και στον ρυθμό ανάπτυξης

”

σμοθετημένες «στον αυτόματο πιλότο». Ανησυχητική είναι η κατάσταση και στις εισπράξεις για το Γ' ΚΠΣ επειδή «υψίστανται σοβαρές ελλείψεις και τα συστήματα δεν παρέχουν ακόμη εγγυήσεις για χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των ΕΤΠΑ». Δηλαδή, φαίνεται ότι θα υπάρξει κάποια σημαντική υστέρηση στις εισπράξεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση που θα έχει επιπτώσεις στα έσοδα, στο έλλειμμα του 2005, αλλά και στο ύψος των δαπανών για δημόσιες επενδύσεις και στον ρυθμό ανάπτυξης».

«Χρειάζομαστε 47 δισ. για το 2009»

«Όπως πάνε τα πράγματα σήμερα, δύσκολο θα κερδίσουμε τις επόμενες εκλογές. Κι όμως μπορούμε να αναστρέψουμε το κλίμα. Από εμάς εξαρτάται. Η Ελλάδα χρειάζεται σταθερή και υπεύθυνη κυβέρνηση σε ένα πολύ δύσκολο διεθνές περιβάλλον. Τα οικονομικά θα δυσκολευθούν τους επόμενους μήνες. Οι δείκτες της ελληνικής οικονομίας (δημόσια έσοδα, ανοίγματα των ασφαλιστικών ταμείων, ανεργία, ροή των επενδύσεων, βιομηχανική παραγωγή, τζίρος στα μαγαζιά, τουρισμός, ναυτιλιακό συνάλλαγμα κ.ά.) θα είναι κάτω από μεγάλη πίεση. Χρειάζεται να ενισχύσουμε τις ασθενέστερες τάξεις, αν και οι πολίτες δύσκολο θα πιστέψουν σε «προεκλογικού τύπου» παροχές, όποιες και αν είναι αυτές.

Το επόμενο ενδεκάμηνο το Δημόσιο θα χρειαστεί να δανειστεί 47 δισ. ευρώ μέσα σε ένα ιδιαίτερα αρνητικό διεθνές επενδυτικό κλίμα. Το 2008 δανειστήκαμε περίπου 47-48 δισ. ευρώ – δηλαδή, περίπου 10 δισ. πάνω από αυτά που υπολόγιζε το υπουργείο Οικονομίας ότι θα χρειαζόταν (4% του ΑΕΠ πάνω από τις προϋπολογισθείσες δανειακές ανάγκες, χωρίς να έχουν τακτοποιηθεί όλες οι υποχρεώσεις προς τους προμηθευτές του Δημοσίου, κατασκευαστές, ασφαλιστικούς φορείς, τοπική αυτοδιοίκηση, επιστροφές φόρων)!

Τι σηκώνει αυτό για το πραγματικό έλλειμμα του 2008; Η ευχέρεια δανεισμού είναι πιο άμεση και πιο σημαντική πρόκληση και από την πίεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για συγκράτηση των ελλειμμάτων. Χρόνια πολλά και καλή δύναμη».

23 Δεκεμβρίου 2008

«Δεν μπορεί να υποτιμηθεί η συμπεριφορά των διεθνών αγορών απέναντι στα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου. Το επόμενο δωδεκάμηνο το Ελληνικό Δημόσιο θα χρειαστεί πάνω από 40 δισ. ευρώ για να καλύψει τις ανάγκες του και τα χρεολύσια. Χρειάζεται η απόλυτη εμπιστοσύνη των αγορών».

Έγραψε ο Π. Δούκας στον Κ. Καραμανλή τον Οκτώβριο του 2008

«Πουλήστε σε Έλληνες αεροδρόμια και λιμάνια»

Από τον Οκτώβριο 2008 ο κ. Π. Δούκας είχε υποβάλει αναλυτικό σχέδιο για την αντιμετώπιση της κρίσης. Στην επιστολή με ημερομηνία 22 Οκτωβρίου 2008 επεσήμαινε στον Πρωθυπουργό: «Δεν μπορεί να υποτιμηθεί η συμπεριφορά των διεθνών αγορών απέναντι στα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου. Το επόμενο δωδεκάμηνο το Ελληνικό Δημόσιο θα χρειαστεί πάνω από 40 δισ. ευρώ για να καλύψει τις ανάγκες του και τα χρεολύσια. Χρειάζεται η απόλυτη εμπιστοσύνη των αγορών».

Στην επιστολή του ο κ. Δούκας πρότεινε μια σειρά μέτρα για την τόνωση της ανάπτυξης με πρωτοβουλίες που δεν θα απαιτούν μεγάλες νέες δαπάνες. Τέτοια μέτρα είναι: ● Χωροταξικά να μπορεί να χτιστεί ο Έλληνας με ορθολογικότερους συντελεστές δόμησης. ● Αποκρατικοποιήσεις με συμμετοχή των εργαζομένων. ● Αλλαγές στα τεκμήρια. Τα τεκμή-

ρια στρεβλώνουν την οικονομική δραστηριότητα. Εκτός από το καθαυτό κόστος αγοράς ενός προϊόντος και τους σχετικούς φόρους, ο πολίτης πρέπει να υπολογίσει και το επιπλέον «κόστος του τεκμήριου». Όπου οι διασταυρώσεις στοιχείων υποδηλώνουν πως το επίπεδο διαβίωσης δεν συνάδει προς το εισόδημα που δηλώνεται, να γίνεται πολύ αυστηρός φορολογικός έλεγχος. Οι κανόνες-τυφλοσύρτης είναι αντιπαραγωγικοί και αναποτελεσματικοί.

● Όπως και στις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης, το φορολογικό σύστημα πρέπει να υποχρεώνει τις επιχειρήσεις να τηρούν βιβλία και στοιχεία με τρόπο που να αποδεικνύει τις συναλλαγές τους αλλά αυτά τα βιβλία και στοιχεία να τηρούνται κατά την κρίση τους και να αποδεικνύονται το έσοδο και η δαπάνη με τον πιο πρόσφορο τρόπο. Π.χ., αν μια επιχείρηση δεν έχει έσοδα ένα τιμολόγιο δικά αρνείται ο προμηθευτής της να εκδώσει τιμολόγιο, η απόδειξη της πληρωμής (π.χ., με επιταγή ή με υπογεγραμμένη απόδειξη του)

να είναι αποδεικτικό στοιχείο της δαπάνης για την επιχείρηση που κατέβαλε την πληρωμή και η Εφορία στη συνέχεια να ζητεί εξηγήσεις από τον λήπτη π.χ. της επιταγής για τη μη έκδοση στοιχείου ή για τη μη καταχώριση του εσόδου στα βιβλία του. ● Μείωση των αμυντικών δαπανών. Για να μειώσουμε το τεράστιο κόστος των αμυντικών δαπανών πρέπει να δημιουργηθεί μια πιο κοινή ευρωπαϊκή αμυντική πολιτική. Ειδικά για τις αποκρατικοποιήσεις επεσήμαινε πως «υπάρχει ανάγκη για εκτεταμένες αποκρατικοποιήσεις για να ειορευθούν κεφάλαια στη χώρα, χρήματα στα δημόσια ταμεία, αλλά και για να τονωθεί η οικονομική δραστηριότητα, έστω και αν το μεγαλύτερο μέρος από τέτοια έσοδα προορίζεται για τη μείωση του χρέους.

Με κάποιες ουσιαστικές αποκρατικοποιήσεις και μεταρρυθμίσεις μπορεί να αλλάξει το κλίμα στην αγορά και να αυξηθεί ουσιαστικά ο γενικός δείκτης χωρίς καμία κυβερνητική παρέμβαση. Ιδιωτικοποίηση: Προτείνω την

άμεση μεταβίβαση ποσοστών του Δημοσίου σε ΟΤΕ, Ελληνικά Πετρέλαια, Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, ΟΑΠ, ΟΛΘ, ΕΥΔΑΠ, Καζίνο Πάρου, νησας, ΛΑΡΚΟ, Κρατικά Λαχεία, ΟΔΙΕ, Κεντρική Αγορά Αθηνών κτλ. προκειμένου να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητά τους σύμφωνα με τις ανάγκες της παγκόσμιας αγοράς και του ανταγωνισμού, αλλά με ουσιαστική παροχή μετοχών στους εργαζομένους κάθε επιχείρησης (10% εντελώς δωρεάν συν 10% σε προνομιακές τιμές).

Μετοχοποίηση αεροδρομίων και εισαγωγή τους στο Χρηματιστήριο. Να δημιουργήσουμε δύο μεγάλους ομίλους «διαχείρισης αεροδρομίων» και να προσελκύσουμε ιδιώτες επενδυτές (μεγάλοι ελληνικοί όμιλοι, ξένα κρούση κτλ.), αλλά να δοθεί στους εργαζομένους το 10% δωρεάν και άλλο ένα 10% σε ιδιαίτερα ελκυστικές τιμές. Με ειδικό νόμο οι μετοχές των δύο αυτών εταιρειών να εισαχθούν άμεσα στο Χρηματιστήριο Αθηνών! Hellenic Airports I: Σάπια, Κέρκυρα, Χανιά, Καβάλα, Νάξος, Κε-

φαλλονιά, Πάρος, Καλαμάτα, Κοζάνη, Χίος, Κατελόριζο κ.ά. Hellenic Airports II: Θεσσαλονίκη, Ηράκλειο, Ιωάννινα, Ρόδος, Πρέβεζα, Μύκονος, Λίμνος, Σάμος, Σκιάθος, Λάρσα, Ανδραβίδα κ.ά.

Τα λιμάνια της χώρας (εκτός Πειραιά και Θεσσαλονίκης) να χωριστούν σε άλλες τέσσερις ανώνυμες εταιρείες και να ιδιωτικοποιηθούν όπως και τα αεροδρόμια, με διασφάλιση της σύνδεσης με τις «ακριτικές» νησιωτικές περιοχές, με κίνητρο για τη διατήρηση των γραμμών αυτών και τη χειμερινή περίοδο.

Προτείνω η πώληση των ποσοστών αυτών να γίνει κατά προτίμηση σε κοινοπραξίες των μεγαλύτερων ελλήνων επιχειρηματιών, επιχειρήσεων και εφοπλιστών! Δηλαδή, καλούμε τους 50 μεγαλύτερους επιχειρηματίες εφοπλιστές και τους ζητάμε να αγοράσει ο καθένας από 0,5% ως 1% των κρατικών επιχειρήσεων σε full price – στην ανώτατη δυνατή τιμή – έτσι ώστε η ιδιοκτησία και ο δυναμισμός των επιχειρήσεων αυτών να παραμείνει σε ελληνικά χέρια!»

22 Οκτωβρίου 2008

«Να μην υποτιμήσουμε τις πιέσεις στα ομόλογα»

«Η εμπειρία μου από τον ιδιωτικό τομέα, το υπουργείο Οικονομικών και το υπουργείο Εξωτερικών, από τις συνεχείς επαφές με ξένους επενδυτές και από τις επιχειρηματικές αποστολές στο εξωτερικό μου δίνει τη δυνατότητα να κάνω τις παρακάτω επισημάνσεις και προτάσεις για την έξοδο από την κρίση. Χωρίς ανάπτυξη δεν θα έχουμε τα έσοδα που θα στηρίζουν τον κοινωνικό ρόλο του κράτους. Είναι όμως προφανές πως η ανάπτυξη δεν μπορεί να έλθει με υπερβολική αύξηση των δημοσίων δαπανών. Τα ελλείμματα, η αυστηρότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν μπορεί να υποτιμηθούν. Επίσης δεν μπορεί να υποτιμηθεί η συμπεριφορά των διεθνών αγορών απέναντι στα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου. Το επόμενο δωδεκάμηνο το Ελληνικό Δημόσιο θα χρειαστεί πάνω από 40 δισ. ευρώ για να καλύψει τις ανάγκες του και τα χρεολύσια. Χρειάζεται η απόλυτη εμπιστοσύνη των αγορών».

20 Ιουλίου 2004

«Τα ταμεία είναι άδεια, υπάρχουν κρυφά χρέη»

«Όπως διαγράφονται τα ταμειακά έσοδα/έξοδα για την περίοδο Ιανουάριος – Μάιος 2004, το «ταμειακό» έλλειμμα ήταν της τάξεως των 7,4 δισ. Για το εξάμηνο Ιανουάριος – Ιούνιος 2004 το «ταμειακό» έλλειμμα αυξήθηκε στα 12,14 δισ. ευρώ. Όπως και να έχει το θέμα, εκτιμώ πως το δωδεκάμηνο θα είναι σημαντικά υψηλότερο από τα ανοίγματα του εξαμήνου. Δηλαδή, το ταμειακό «ανοίγμα» μπορεί και να ξεπεράσει τα 18 δισ. ευρώ ή το 11% του ΑΕΠ! Και οι δαπάνες για τόκους θα ανέλθουν από τα 9.750 ευρώ στα 10.700 δισ. ευρώ. Δηλαδή, κατά μία κάπως πρόχειρη πρόβλεψη, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης για το 2004 μπορεί να υπερβεί και το 6% του ΑΕΠ! – χωρίς να λαμβάνουμε υπόψη ότι ελάχιστες από τις πληρωμές για εξοπλιστικά προγράμματα

πονται στον τακτικό προϋπολογισμό κατά 2,9 δισ. ευρώ περίπου. Δηλαδή, οι πρωτογενείς δαπάνες για το 2004 μπορεί να ξεφύγουν και από τις πιο πρόσφατες εκτιμήσεις (32,8 δισ.) και να φθάσουν στα 36 δισ. Και οι δαπάνες για τόκους θα ανέλθουν από τα 9.750 ευρώ στα 10.700 δισ. ευρώ. Δηλαδή, κατά μία κάπως πρόχειρη πρόβλεψη, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης για το 2004 μπορεί να υπερβεί και το 6% του ΑΕΠ! – χωρίς να λαμβάνουμε υπόψη ότι ελάχιστες από τις πληρωμές για εξοπλιστικά προγράμματα

εμφανίζονται ως πρωτογενείς δαπάνες. Παραλάβαμε «άδεια ταμεία»! Δηλαδή, παραλάβαμε επίσημο χρέος της κεντρικής κυβέρνησης που στο τέλος του Φεβρουαρίου 2004 ξεπερνούσε τα 186 δισ. ευρώ και κρυμμένες υποχρεώσεις. Σε αυτό το επίσημο χρέος πρέπει να προστεθούν και μη σωστά καταχωρημένες υποχρεώσεις του Ελληνικού Δημοσίου που υπερβαίνουν τα 8,5 δισ. ευρώ όπως για: ● τα φάρμακα (2,2 δισ. ευρώ), ● το ταμείο νομικών (400 εκατ.), ● για τα «νέα τοκομερίδια» (6 δισ., τώ-

ρα περίπου 5 δισ.), ● τα χρέη προς την Αγροτική Τράπεζα (800 εκατ.). Σε αυτά δεν περιλαμβάνονται υποχρεώσεις του Δημοσίου προς τα ασφαλιστικά ταμεία (της τάξεως των τουλάχιστον 2 δισ. ευρώ) για τις μισθολογικές προαγωγές των συνταξιούχων αξιωματικών των ΕΔ που αποστρατεύθηκαν προ του 2000 (ύψους περίπου 1 δισ. ευρώ) και τα χρέη προς τους ΟΤΑ (1 δισ.). Δηλαδή, κληρονομήσαμε χρέη ύψους τουλάχιστον 199,5 δισ. ευρώ και επιπλέον περίπου 11 δισ. ευρώ δάνεια εγγυημένα από το Ελληνικό Δημόσιο!»

Ρεπορτάζ ΑΓΓ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Τζέφρι Σακς δεν είναι τυχαία περίπτωση. Είναι αυτό που οι Αμερικανοί θα έλεγαν «οικονομολόγος-σταρ». Το ίδιο θα έλεγε κανείς για τον Τζόζεφ Στίγκλιτζ, τον Κεμάλ Ντερβίς, ακόμη και για τον Ρίτσαρντ Πάρκερ. Όλοι αυτοί έχουν διάφορα κοινά σημεία. Έχουν διδάξει ή διδάσκουν σε κορυφαία – αμερικανικά – πανεπιστήμια.

Έχουν εργαστεί για σημαντικούς διεθνείς οργανισμούς, όπως το ΔΝΤ και η Παγκόσμια Τράπεζα. Και φυσικά γνωρίζουν το προσωπικό e-mail του κ. Γ. Παπανδρέου. Ο Πρωθυπουργός εκτιμά ιδιαίτερα τις απόψεις και τις συμβουλές τους. Αυτό φάνηκε και στην προετοιμασία αλλά και κατά τη διάρκεια της πρόσφατης Συνόδου Κορυφής της ευρωζώνης, πριν από περίπου μία εβδομάδα στις Βρυξέλλες.

■ Τι ρόλο έπαιξε το «κουαρτέτο» Σακς, Ντερβίς, Στίγκλιτζ και Πάρκερ κατά τη Σύνοδο Κορυφής της 21ης Ιουλίου

Οι «υπερατλαντικοί» σύμβουλοι του Γιώργου

ΡΙΤΣΑΡΝΤ ΠΑΡΚΕΡ

Ο πιο χαμηλών τόνων αμερικανός σύμβουλος προσέφερε βοήθεια στους επικοινωνιακούς χειρισμούς

ΚΕΜΑΛ ΝΤΕΡΒΙΣ

Ο αρχιτέκτονας του «τουρκικού οικονομικού θαύματος» υποστήριξε με άρθρα του την ανάγκη να υπάρξει ένα ευρωπαϊκό «Σχέδιο Μάρσαλ»

ΤΖΟΖΕΦ ΣΤΙΓΚΛΙΤΖ

Ο χαρισματικός καθηγητής του Κολούμπια βοήθησε στην «ανάγνωση» του διεθνούς παιχνιδιού ισχύος, στο επίκεντρο του οποίου βρέθηκε η Ελλάδα

ΤΖΕΦΡΙ ΣΑΚΣ

Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Κολούμπια έπαιξε τον κρίσιμότερο ρόλο για τη συμμετοχή των ιδιωτών

Ο Έλληνας πρωθυπουργός μπορεί κατά ορισμένους να μη φημίζεται για τον πλέον αποτελεσματικό συντονισμό του καθημερινού κυβερνητικού έργου. Στη διπλωματία κορυφής όμως, όπως αυτή που έλαβε χώρα την προηγούμενη εβδομάδα στο κτίριο «Τζούστους Λίπσιους» των Βρυξελλών όπου συνεδριάζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, αποδίδει πολύ καλά.

Πιστεύει δε βαθιά ότι για να μπορέσει η Ελλάδα να πάρει αυτά που επιθυμεί, χρειάζεται όποια βοήθεια μπορεί να βρει – ακόμη και από αμερικανούς ειδικούς που γνωρίζουν άριστα το «μεγάλο παιχνίδι» της διεθνούς οικονομίας, στο επίκεντρο του οποίου έχει βρεθεί η Ελλάδα. Εναν άτυπο ρόλο «γέφυρας» μεταξύ των ξένων συμβούλων και της ελληνικής πραγματικότητας φέρεται να έχει αναλάβει ο σύμβουλος του Πρωθυπουργού επί ευρωπαϊκών θεμάτων κ. Γ. Γλυνός.

■ Το άτυπο συμπόσιο

Λίγες ημέρες πριν από τη Σύνοδο, μια πολύ ενδιαφέρουσα παρέα συγκεντρώθηκε σε παραθαλάσσιο ξενοδοχείο της Αττικής – μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας. Όλοι οι προαναφερθέντες – καθώς και ορισμένοι άλλοι – ήταν εκεί, σε ένα άτυπο συμπόσιο. Ο κ. Παπανδρέου ήθελε να συζητήσει μαζί τους για τη στρατηγική που θα έπρεπε να ακολουθήσει η Αθήνα εν όψει του κρίσιμου ραντεβού της 21ης Ιουλίου.

Οι γερμανικές πιέσεις – σε συνδυασμό με αυτές της Ολλανδίας, της Αυστρίας και της Φινλανδίας – είχαν φέρει στο προσκήνιο τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα (PSI). Αυτή ανέδειξε με τη σειρά της τον ρόλο του Τζέφρι Σακς. Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Κολούμπια μόνο τυχαία περίπτωση δεν είναι. Υπήρξε άλλωστε ο νεότερος σε ηλικία καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ, σε ηλικία μόλις 26 ετών. Αριστος γνώστης της λειτουργίας των διεθνών αγορών και άνθρωπος που χειρίστηκε στο πεδίο, σε συνεργασία με το ΔΝΤ, περιπτώσεις όπως η οικονομική κρίση στη Βολιβία και η μετάβαση της πρώην Σοβιετικής Ενωσης και της Πολωνίας στην ελεύθερη αγορά, ο Σακς θεωρείται ο εμπνευστής της «θεραπείας-σοκ».

Ο Έλληνας πρωθυπουργός όμως ενδιαφερόταν για την ικανότητα του κ. Σακς στους πολύπλοκους

τεχνικούς υπολογισμούς περί της επαναγοράς χρέους και της συμμετοχής των ιδιωτών στο «δεύτερο ελληνικό πακέτο». Ο αμερικανός καθηγητής συνεργάστηκε στο σημείο αυτό με τον αναπληρωτή υπουργό Οικονομικών κ. Φ. Σαχινίδη που βρισκόταν στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, αλλά βεβαίως και με τον πρόεδρο του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ) κ. Π. Χριστοδούλου. Ο τελευταίος διεξήγε άοκνες διαπραγματεύσεις στην ομάδα εργασίας για τη συμμετοχή

“
Ο κ. Παπανδρέου πιστεύει βαθιά ότι για να μπορέσει η Ελλάδα να πάρει αυτά που επιθυμεί, χρειάζεται όποια βοήθεια μπορεί να βρει
”

των ιδιωτών, καθώς η μάχη για τα τελικά επιτόκια που θα προσφέρονταν στην Ελλάδα ήταν πολύ σκληρή.

Οι υπόλοιποι τρεις σύμβουλοι του κ. Παπανδρέου δεν είχαν τόσο διευρυμένα καθήκοντα αυτή τη φορά. Περιορίστηκαν κυρίως σε πιο γενικές συμβουλές, ο καθένας με βάση την ειδικότητά του. Ο κ. Πάρκερ, καθηγητής της John F. Kennedy School of Government του Πανεπιστημίου του Χάρβαρντ, βοήθησε στην επικοινωνιακή διαχείριση της Συνόδου Κορυφής,

ενώ ο κ. Στίγκλιτζ στην ευρύτερη ανάλυση της ευρωπαϊκής κρίσης.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η περίπτωση του Κεμάλ Ντερβίς. Ο τούρκος οικονομολόγος, στον οποίο πολλοί αποδίδουν το «τουρκικό οικονομικό θαύμα» των τελευταίων ετών, συνομιλεί τακτικά με τον Έλληνα πρωθυπουργό, τονίζουν ενημερωμένες πηγές. Η σχέση Παπανδρέου - Ντερβίς δεν ήταν ευρέως γνωστή. Και οι περισσότεροι την πληροφορήθηκαν από ένα δημοσίευμα των «New York Times», όταν ο κ. Ντερβίς είχε εκδηλώσει ενδιαφέρον να διεκδικήσει τον θώκο του επικεφαλής του ΔΝΤ μετά την αποχώρηση του Ντομνίκ Στρος-Καν.

Οι γνωρίζοντες τα τεκταινόμενα στο «βαθύ παρασκήνιο» των τελευταίων ημερών σημειώνουν ότι ο κ. Ντερβίς δεν είχε ενεργό ρόλο τις κρίσιμες δύο ημέρες των διαπραγματεύσεων στις Βρυξέλλες. Ωστόσο ο τούρκος οικονομολόγος και σημαίνον στέλεχος της δεξαμενής σκέψης Brookings Institution (που διατηρεί άριστες σχέσεις με τον Λευκό Οίκο του Μπαράκ Ομπάμα) έγραψε πρόσφατα δύο άρθρα στα οποία επεσήμανε τη σημασία της διάσωσης της Ελλάδας τόσο για την ευρωζώνη όσο και για την παγκόσμια οικονομία, αλλά και την ανάγκη να βρεθεί τρόπος να τονωθεί η αναπτυξιακή δυναμική της χώρας.

Ο κ. Ντερβίς έγραψε μάλιστα στους «Financial Times», ήδη από τις 7 Ιουλίου, ότι για να μπορέσει η Ελλάδα να αντιμετωπίσει το σημερινό της πρόβλημα δεν μπορεί να στηριχθεί μόνο σε περικοπές δαπανών και αύξηση των εσόδων. «Η ανάκαμψη εξαρτάται ακόμη από την τόνωση της ανάπτυξης και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Επίσης», πρόσθεσε, «χωρίς νέες δουλειές το ελληνικό πρόγραμμα δεν θα είναι κοινωνικά βιώσιμο, ό,τι και αν συμβεί με το ποσοστό του χρέους». Και σε αυτό το σημείο ο πρώην υπουργός Οικονομίας της Τουρκίας και στέλεχος της Παγκόσμιας Τράπεζας αναφέρθηκε στην ανάγκη να έρθουν κοινοτικά κονδύλια στην Ελλάδα, και μάλιστα αμέσως (frontloading). Φαίνεται λοιπόν ότι ο κ. Ντερβίς υπήρξε από εκείνους που υποστήριξαν με έμφαση την ανάγκη για ένα ευρωπαϊκό «Σχέδιο Μάρσαλ» για την ελληνική οικονομία, ώστε να εξισορροπηθεί η λιτότητα με την ανάπτυξη. Η Αθήνα επέμεινε πολύ σε αυτό το σημείο και πήρε όσα μπορούσε από τη Σύνοδο Κορυφής.

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΩΝ ΕΞΑΦΑΝΙΣΜΕΝΩΝ «ΣΟΦΩΝ»

Αν το «κουαρτέτο» των κκ. Σακς, Ντερβίς, Πάρκερ και Στίγκλιτζ εμφανίζεται το τελευταίο διάστημα ιδιαίτερα ενεργό, υπάρχει και η ομάδα των «εξαφανισμένων συμβούλων». Ο κ. Γ. Παπανδρέου είχε ξεκινήσει μια φιλόδοξη προσπάθεια για την αναμόρφωση του τρόπου λειτουργίας του Μεγάρου Μαξίμου ώστε να αποκτήσει πιο καθοδηγητικό και επιτελικό ρόλο, ενώ είχαν αρχίσει να κυκλοφορούν και διάφορες θεωρίες για το πώς θα στηθεί και θα οργανωθεί το ελληνικό «Οβάλ Γραφείο» – οι περισσότερες εκ των οποίων έμειναν απλώς στη σφαίρα της

θεωρίας και δεν προχώρησαν ποτέ σε πρακτική εφαρμογή. Σε αυτό το πλαίσιο είχαν επιστρατευθεί πολλοί ξένοι «σοφοί» με τους οποίους ο κ. Παπανδρέου διαβουλεύεται τακτικά μέσω του Διαδικτύου. Ο πλέον γνωστός εξ αυτών ήταν ο επικεφαλής του Ελληνικού Παρατηρητηρίου στη London School of Economics (LSE) Κέβιν Φέδερστοουν, ο οποίος μάλιστα φέρεται να είχε προτείνει στον Έλληνα πρωθυπουργό την οργάνωση του Μεγάρου Μαξίμου βάσει του μοντέλου της γερμανικής καγκελαρίας (μέσα από συνέντευξή του στο «Βήμα»). Ο κ. Φέδερστοουν έχει πλέον αποσυρθεί από το προσκήνιο, αν και υπήρξε

πολύ πιο ενεργός από τους υπόλοιπους στο έργο που του ανατέθηκε. Αγνοείται επίσης η τύχη και των υπολοίπων «σοφών», όπως του Λιφ Παγκρότσκι, πρώην υπουργού Βιομηχανίας της Σουηδίας, του Τζεφ Μάλγκαν, εκ των εμπνευστών της περιφημής θεωρίας του μπλερικού «Τρίτου Δρόμου» στη Βρετανία, του Ρον Χάιφετζ, καθηγητή του Πανεπιστημίου του Χάρβαρντ, ο οποίος είχε παραδώσει και σεμινάρια διαχείρισης κρίσεων σε κομματικά και κυβερνητικά στελέχη, αλλά και του Γιάκκιμ Πάλμε, γιου του αείμνηστου πρωθυπουργού της Σουηδίας Ούλοφ Πάλμε, ο οποίος επρόκειτο να αναλάβει την αξιολόγηση του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας.

Ο Κέβιν Φέδερστοουν